

‘Le Marteau’ maakte Pierre Boulez beroemd

Door Aad van der Ven

Met bijzaken neemt men geen genoegen. Meesterwerken van de 20ste en 21ste eeuwse muziek, voor minder doet het New European Ensemble het niet. Deze in 2008 door de dirigent Christian Karlsen geformeerde, in Den Haag gevestigde groep heeft nu ‘Le Marteau sans maître’ ingestudeerd, het werk van Pierre Boulez dat zelfs bij de cynische Igor Stravinsky in de smaak viel en dat Theodor Adorno er toe bracht zijn opmerking ‘nieuwe muziek wordt oud’ terug te nemen.

De muziekliefhebbers van vandaag

zouden bijna vergeten dat Boulez niet alleen dirigent maar ook componist is. Dat ligt hoofdzakelijk aan hem zelf. Terwijl zijn carrière op het concertpodium en zelfs in het operatheater (Bayreuth, Nederlandse Opera) een hoge vlucht nam werd zijn productiviteit als componist steeds geringer. En wat hij de laatste jaren heeft geschreven is meestal fragmentarisch en wacht op een definitieve afronding (de door hem belofde opera is er nooit gekomen).

‘Le Marteau sans maître’ (‘De hamer zonder meester’) echter dateert van de eerste helft van de jaren vijftig,

toen componisten nog in een vooruitgang van de techniek geloofden en Pierre Boulez als een van de belangrijkste exponenten van de nieuwe muziek gold. Net als zijn collega’s die evenals hij in de frontlinie van de eigentijdse muziek hadden plaatsgenomen ging hij uit van hecht gestructureerde vormen, waarbij tonaliteit bij voorbaat uitgesloten werd. Daarbij was Anton Webern, de meest vooruitstrevende vertegenwoordiger van de Schönberg-school, het lichtende voorbeeld.

Bekoring

Het was ‘Le Marteau’ dat Boulez

met één klap beroemd maakte. Ook luisteraars die niet zoveel op hadden met de nieuwe toonkunst raakten onder de bekoring van deze verfijnde, glinsterende muziek, die niet zelden dankzij het gebruik van veel lichte slaginstrumenten een enigszins oosterse indruk maakt. Waarbij allereerst de associatie met de klank van de gamelan wordt opgeroepen.

‘Le Marteau sans maître’, gebaseerd op gedichten van René Char, vraagt behalve een altstem zes instrumentisten, onder wie drie slagwerkers. Voor deze gelegenheid werkt het New European Ensemble samen

met enkele leden van het Zweedse Kroumata Percussion Ensemble. Het programma vermeldt ook werken van de in 1957 geboren Noor Rolf Wallin (‘Scratch’ voor drie ballonnen) en de Japanse meester Toru Takemitsu (1930-1995), naast de wereldpremière van een stuk van de jonge Canadese componist Graham Flett.

New European Ensemble en Kroumata Percussion Ensemble onder leiding van Christian Karlsen, met Carina Vinke (alt). Muziek van Boulez, Wallin, Takemitsu en Flett. Donderdag 5 april, 20.30 uur, Korzo Theater. Voor meer informatie: www.neweuropeanensemble.com